

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№1 (255) СТУДЗЕНЬ 2019 ГОД

ТОП-10

САМЫЯ ПАПУЛЯРНЫЯ АРТЫКУЛЫ

Па традыцыі прапануем чытачам успомніць самыя папулярныя матэрыялы адыходзячага 2018 года на сайце shumilina.by.

Варта адзначыць, што асаблівай папулярнасцю на сайце карысталіся навіны пра здарэнні, прыватнага бізнэсу, праблемы заработнай платы і бліжэйшая будучыня Шумілінскага раёна - ці будзе існаваць раён наогул, альбо яго расфарміруюць. А бадай што гістарычнай падзеяй раёна стала тое, што Шумілінская сярэдняя школа ў 2018 годзе адсвяткавала свой стогадовы юбілей!

Усяго за 2018 на сайце было размешчана 1040 натаtak пра падзеі ў Шуміліне, аб сацыяльна -эканамічным развіцці Шумілінскага раёна, падзеях нашай краіны і свету. Гэта на 165 натаtak болей, чым у 2017 годзе. Прыемна дадаць, што за адыходзячы 2018 год павялічылася колькасць артыкулаў на беларускай мове, якія нашы наведвальнікі ахвотна чытаюць - аб гэтым сведчыць яшчэ і пастаянны рост удзельнікаў у нашых кантактных групах у сацыяльных сетках. Група "Новости Шумилино" ВКонтакте налічвае ўжо 1162 падпісчыка, а група "Одноклассники" - 1584 удзельнікі. А тры топавыя артыкулы сабралі ўдвая больш праглядаў, чым за 2017 год.

Найбольш папулярныя публікацыі 2018 года на сёння выглядаюць наступным чынам.

10. Как в Шумилино в доме семейного типа живет многодетная Светлана и ее 9 приемных деток.
956 праглядаў.
http://shumilina.by/rus/новости/общество/2409/

9. Шумилинская средняя школа № 1 отпраздновала столетний юбилей.
964 прагляды.
http://shumilina.by/rus/новости/общество/2374/

8. 10 фактов о Шумилинском районе, власти которого первыми купили отечественный кроссовер Geely Atlas за счет бюджета.
991 прагляд.
http://shumilina.by/rus/новости/общество/2360/

7. Как бухгалтеров в Мишневичах и «Райагросервисе» вынудили подделать справки, чтобы дать людям зарплаты
1214 праглядаў.
http://shumilina.by/rus/новости/экономика/2710/

6. 6 жанчын удастоены звання «Жанчына Шуміліншчыны-2017»
1232 прагляды.
http://shumilina.by/rus/новости/общество/2481/

5. Як у Шуміліне адсвяткуюць Дзень горада і Дзень Незалежнасці
1319 праглядаў.
http://shumilina.by/rus/новости/культура/2797/

4. Будет ли завтра, через месяц, год вообще существовать Шумилино или на один район в Беларуси станет меньше?
1348 праглядаў.
http://shumilina.by/rus/новости/общество/2401/

3. Красавицы из Шумилино, Витебска, Орши, Лепеля, Новополоцка вступили в борьбу за корону «Мисс Беларусь-2018»
1707 праглядаў.
http://shumilina.by/rus/новости/общество/2377/

2. В Шумилино частный предприниматель открыла кафе «Ириска»
2238 праглядаў.
http://shumilina.by/rus/новости/общество/2473/

1. Александр Романенко, который пропал по пути домой в Шумилино. Новая информация
2490 праглядаў.

Спадзяемся, што і ў 2019 годзе мы будзем радаваць чытачоў матэрыяламі пра нашу Шумілінщчыну і выклікаць жаданне часцей заходзіць на наш сайт — shumilina.by.

Алесь Шумскі

СПОРТ

ЭСТАФЕТНЫ ЭТАП ГАННЫ СОЛЫ

У біятлоннай эстафеце ў Оберхофе Ганна Сола з Шуміліна была 8-й

Беларускія біятланісткі занялі 9-е месца ў эстафетнай гонцы, якая праходзіла ў нямецкім Оберхофе ў рамках этапа Кубка свету. Ім давялося выступаць у складаных умовах надвор'я: ішоў снег і быў вецер.

Першай бегла Дзінара Алімбекава, якая выкарыстала па два дадатковыя патроны на агнявых рубяжах і перадала эстафету 11-й. Наступнай была Ірына Крыўко, якой не пашанцавала ў стральбе (чатыры промахі), аднак яна паказала добрую хуткасць і пасунула сваю каманду на адзін радок уверх.

Ганна Сола пасля першай стральбы паказвала 7-ы вынік, але на другім агнявым рубяжы атрымала штрафное кола і перадала эстафету 8-й. Апошняя з квартэту, Ірына Кручынкіна, скарыстала пяць дадатковых патронаў і фінішавала 9-й. Наш квартэт біятланістак адстаў ад пераможцаў на 3 хвіліны 19.9 секунды (1 + 16).

Перамога дасталася камандзе Расіі, на другім месцы немкі, на трэцім — прадстаўніцы Чэхіі.

Алесь Прыбярэжны

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

СВЯТА

ПЕРАДНАВАГОДНЯЕ ПРАДСТАЎЛЕННЕ

У Шуміліна прайшло традыцыйнае тэатралізаванае прадстаўленне «Горад запальвае агні».

Гісторыя прадстаўлення Дзедаў Марозаў і Снягурак у Шуміліне пачалася яшчэ ў 2011 годзе. Дарэчы, кожны год яго арганізатары – работнікі культуры і самадзейныя артысты, радуюць шумілінцаў цікавай творчасцю і захапляльнымі ідэямі.

21 снежня ў Шуміліне адбылося запальванне галоўнай гарадской ёлкі і тэатралізаванае шэсце Дзедаў Марозаў, Снягурак і казачных персанажаў. Такім чынам пачаўся адлік масавых святочных навагодніх мерапрыемстваў.

На гэты раз галоўным героем свята стаў сімвал надыходзячага года: вядомы мультыплікацыйны персанаж – Парася Фунцік. Разам з Мадам Беладоннай ён ўзначаліў святочнае шэсце на мотаролеры з фургонам. Кіраваў казачным картэжам каларытны Дзед Мароз.

Святочны настрой у райцэнтры надалі і ёлачныя базары, якія пачалі парцаваць з 22 снежня, а на гарадскім рынку разгарнуўся гандаль ўсёй навагодняй яркай атрыбутыкай.

А на галоўнай плошчы райцэнтра каля 16.00 гадзін сабраліся сотні гледачоў, сярод якіх, вядома ж было шмат дзетак. Менавіта яны з'яўляюцца галоўнымі аматарамі такога свята.

Наперадзе калоны ішлі Дзед Мароз, Фунцік і Спадарыня Беладонна. За імі ехалі Ніф-Ніф, Нуф-Нуф і Наф-Наф. Згодна з традыцыяй, усе арганізацыі і прадпрыемствы Шумілінщчыны прадставілі на свята сваіх Дзядоў Марозаў і Снягурак. У сваю чаргу работнікі раённай культуры заўсёды выдумляюць нешта новае і цікавае. У кожным такі шэсці можна знайці нешта асаблівае. А якая ж гэта радасць для мясцовых дзетак!

Пасля шэсця адбылося асноўнае дзейства мерапрыемства – на галоўнай ёлцы Шуміліна запаліліся навагоднія агеньчыкі.

Алесь Прыбярэжны

БЯСПЕКА

ЦУКЕРКА ЗАМЕСТ ЦЫГАРЭТЫ

У горпасёлку Шуміліна ў краме «Еўраопт» прайшоў заключны этап рэспубліканская акцыі «Не прапальвай сваё жыццё!»

Месцам агульнага збору актывістаў пад дэвізам «Абмяняй цыгарэту на цукерку!» стала крама «Еўраопт» – самая наведваемая гандлёвая кропка ў Шуміліне.

РаботнікіМНСзаручылісяпадтрымкай раённага цэнтра гігіены і эпідэміялогіі, запрасілі актывістаў Беларускай маладзёжнай грамадскай арганізацыі выратавальнікаў-пажарных сярэдняй школы №2 гарадскога пасёлка.

Папярэджанне пажараў па прычыне неасцярожнага абыходжання з агнём пры курэнні – такую мэту паставілі перад сабой арганізатары прафілактычнага мерапрыемства.

Ратавальнікі імкнуліся максімальна прыцягнуць увагу наведвальнікаў да пытанняў бяспекі, звяртаючыся да кожнага, хто прыйшоў у гандлёвы цэнтр за пакупкамі. Актывісты моладзевай арганізацыі прапаноўвалі абмяняць цыгарэту на цукерку.

Акрамя таго, жыхары Шуміліна змаглі праверыць пры дапамозе паветраных шарыкаў аб'ёмлёгкіх. Іпасля жартоўнага конкурсу прыняць удзел у віктарыне па пытаннях бяспекі жыццядзейнасці.

Удзельнікам акцыі была прадастаўлена інфармацыя пра прынцып працы аўтаномнага пажарнага апавяшчальніка, статыстыка пажараў і гібелі людзей на тэрыторыі раёна па прычыне неасцярожнага абыходжання з агнём пры курэнні ў стане алкагольнага ап'янення, а таксама ўручаліся буклеты «Не прапальвай сваё жыццё!».

Алесь Прыбярэжны

РЫНАК ПРАЦЫ

КІРМАШ ВАКАНСІЙ

На чарговы кірмаш вакансій ў Шуміліне прыйшло толькі 14 чалавек, якія шукаюць працу ў раёне.

Між іншым, каб знайсці новых работнікаў, на кірмаш дэлегавалі сваіх прадстаўнікоў 13 арганізацый і прадпрыемстваў Шумілінщчыны.

Паводле начальніка упраўлення па працы райвыканкама Святланы Валекавай, працоўныя месцы ў раёне ёсць: на сённяшні дзень іх налічваецца 98 свабодных вакансій.

Аднак каб зараз у раёне ўладкавацца на працу, патрэбны спецыяльная кваліфікацыя ды яшчэ з вопытам работы. Апроч таго, можна набыць новую спецыяльнасць – ёсць магчымасць перавучыцца. Але ніводзін з беспрацоўных, якія наведалі «Кірмаш вакансій», не пажадаў запісаца на курсы для атрымання новай спецыяльнасці. Тым болей, што бальшыня не мае ні вопыту работы, ні адпаведнай кваліфікацыі. Да ўсяго, маюць няпэўную рэпутацыю: звальненні за прагулы ці п'янства, пра што сведчаць адпаведныя запісы ў працоўнай кніжцы.

Перавагі падобных мерапрыемстваў у тым, што шукальнікі працы маюць магчымасць адначасова сустрэцца з некалькімі прадстаўнікамі кадравых службаў ці непасрэдна з кіраўнікамі

(працяг на стр. 2)

РЫНАК ПРАЦЫ

(пачатак на стр. 1)
прадпрыемстваў.

Хочацца верыць, што без праблем пасля «Кірмашу вакансій» знойдзе работу газаэлектразваршчык, бадай што, гэта прафесія запатрабаваная ў нашым раёне. Падчас кірмашу двум вадзіцелям, якія маюць адпаведныя катэгорыі правоў, прапанавалі звярнуцца ў райбыткамбінат,дзеёсцьвакансіі вадзіцеляў і трактарыстаў.

Варта адзначыць, што нярэдка тым, у каго ёсць работа – не хапае на жыццё. Да прыкладу, адна жыхарка Обалі працавала на ўчастку ААТ «Сцяг індустрыялізацыі», але з-за нізкіх заробкаў звольнілася. Летам зарабляла на ягадах. Калі сезон скончыўся, яна і рада была б зноў вярнуцца на «Сцяг індустрыялізацыі», але там ўжо не бяруць, таму слёзна прасіла на "кірмашы" работу.

М. Амбросаў

ДАЖЫНКІ-2021

РАЙЦЭНТР ПАВІНЕН БЫЦЬ УТУЛЬНЫМ

Кіраўнік вобласці Мікалай Шарстнёў: Шуміліна павінна стаць яшчэ ўтульным для жыхароў і больш прывабным для гасцей.

Зрабіць якасна новы рывок у сегментах будаўніцтва і ЖКГ Шуміліншчыны – гэта задача для ўзгодненага на пасаду намесніка старшыні райвыканкама Руслана Насцюшкіна.

Задачы, якія былі пастаўленыя старшынёй Віцебскага аблвыканкама Мікалаем Шарстнёвым на кадравым пасяджэнні двух катэгорыям кіраўнікоў – кіраўнікам мясцовай вертыкалі ўлады і арганізацый – асаблівыя. Па некаторых пазіцыях і напрамках дзейнасці менеджэрам трэба будзе перафарматаваць свае падыходы.

Такі пастулат прадыктаваны часам: гэта не толькі планамернае развіццё раёна, але і яго падрыхтоўка да абласных "Дажынак" ў 2021 годзе. Адсюль і такая павышаную ўвага да пытанняў дысцыпліны, парадку, гаспадарчага падыходу ва ўсім.

Райцэнтр, на думку кіраўніка вобласці, павінен стаць яшчэ ўтульным для жыхароў і больш прывабным для гасцей. Менеджэр, маючы 17-гадовы досвед працы ў сістэме дарожнага будаўніцтва, у тым ліку ў Шумілінскім раёне, адразу называе кропкі росту на гэты год. Сярод іх – рамонтпарадку 11 км аўтадарог. Трэба будзе і будаўніцтва жылога дома. Але гэта толькі невялікая частка таго, што трэба зрабіць.

Каб згенераваць цэласную карціну пераўтварэння Шуміліншчыны, трэба «падзарадзіцца» і ідэямі жыхароў. Да партфоліо прапаноў дадаць фінансаванне. Галоўнае тут – цвяроза ацаніць неабходнасць рэалізацыі на месцах тых ці іншых ініцыятыў. Адсюль даручэнне – вызначыць «развязкі» па ключавых пытаннях добраўпарадкавання і навядзення парадку.

– Агракліматычныя ўмовы Віцебшчыны не лепш, чым у рэгіёнах прыбалтыйскіх, скандынаўскіх краін. Аднак там вытворчасць вядзецца больш тэхналагічна. Гэта сведчыць аб адным: і на нашых землях можна плённа і эфектыўна працаваць, – акцэнтаваў увагу Мікалай Шарстнёў, падкрэсліваючы ў дадатак важнасць якаснай падрыхтоўкі кадраў для вёскі.

Такі хрэстаматыйны пасыл адрасаваны і кіраўніку гаспадаркі «АграБаравінка» Шумілінскага раёна, якому ўзгоднена падаўжэнне кантрактаў. Дарэчы, у рамках кадравых дзён, і не толькі, дэталёва разбіраюцца ўсе нюансы раслінаводства, жывёлагадоўлі. Што ў выніку? Усе ўсё разумеюць, ведаюць, але чамусьці ў адных арганізацый ёсць прыбытак, у іншых – толькі страты.

vitvesti.by.
Пераклад рэдактара

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ПАЖАР ФІЛІЯЛА

Раніцай 10 студзеня паступіла паведамленне пра пажар ў складскім памяшканні па вуліцы Мясаедава дом 3 у горпасёлку Шуміліна.

У выніку пажару ў складскім памяшканні памерам 8 на 10 м будынка 25 на 76 м, які належыць Шумілінскага філіялу ААТ «Малако», агнём былі закураныя сцены і столь; пашкоджана ўпаковачная тара, расходныя матэрыялы (этыкетачная прадукцыя).

Прычына пажару высвятляецца. Разгляданы версіі прычыны ўзнікнення пажару – парушэнне правілаў эксплуатацыі электрасетак і электраабсталявання; а таксама неасцярожнае абыходжанне з агнём неўсталяванай асобы.

Сяржук Крупскі паводле vitebsk.mchs.gov.by
Пераклад з расейскай рэдактара

РАБАЎНІК НА РОВАРЫ

Ураджэнец Шуміліншчыны прыехаў на ровары ў Лепельскі раён і абрабаваў 88-гадовую пенсіянерку.

Усёй пенсіі – а гэта 400 рублёў – пазбавілася 88-гадовая жыхарка вёскі Двор Суша Лепельскага раёна пасля візіту няпрошанага госця, а рабаўніка ўдалося затрымаць толькі ў Гомельскай вобласці.

Абрабаваная бабулька паведаміла міліцыянтам, што каля шасці гадзін вечара невядомы мужчына разбіў акно на верандзе і залез у хату. Ён запатрабаваў ад пенсіянеркі напярэдадні атрыманую пенсію, і жанчына аддала яму больш за 400 рублёў – усё што было ў доме.

Праваахоўнікі ўстанавілі, што рабаванне здзейсніў ураджэнец Шумілінскага раёна, які за 30 кіламетраў праехаў на ровары. Адзінокую састарэлую жанчыну ён прыкмеціў загадзя, калі прыязджаў у вёску для продажу дроў.

Пасля рабавання мужчына пакаціў да знаёмай у Светлагорскі раён Гомельскай вобласці, дзе яго вылічылі і затрымалі супрацоўнікі міліцыі.

У дачыненні да яго Лепельскім РОСК ўзбуджаная крымінальная справа па часці 2 артыкула 206 КК - рабаванне. Наконт канфіскаваных прадметаў прызначаныя дактыласкапічная, генетычная і трасалагічная экспертызы.

news.vitebsk.cc

УЛАДА

СЛЁЗНЫ ЗВАНОК

«Слёзны званок» паступіў з Шуміліна на «прамую лінію» кіраўніку Віцебшчыны Мікалаю Шарстнёву.

Са слязьмі ў голасе звярнулася да Мікалая Шарстнёва пенсіянерка, якая жыве ў Шуміліне. Кватэра ў доме пад нумарам 13 на вуліцы 40 год Кастрычніка стала для Валянціны Гардзееўны па-сапраўднаму нешчаслівай.

«Круглы год сцены плачуць, а з-за сырасці немагчыма жыць», – распавяла жанчына.

Такая ж праблема ў іншых жыхароў, якія пражываюць на першым паверсе, а камунальнікі толькі разводзяць рукамі. Старшыня аблвыканкама даручыў мясцовым уладам разабрацца і вырашыць дадзеную праблему.

Ян Вайтовіч

БЯСПЕКА

ПАЖАРНЫ ДЗЕД МАРОЗ

Пажарны Дзед Мароз завітаў да шумілінскіх школьнікаў.

Другі этап рэспубліканскай акцыі «Бяспечны Новы год!» у Шумілінскім раёне прайшоў сярод навучэнцаў устаноў «Обальская сярэдняя школа» і «Слабадская яслі-сад базавая школа», а таксама выхаванцаў дзіцячага сацыяльнага прытулку «Шумілінскі раённы сацыяльна-педагагічны цэнтр».

Ратавальнікі расказалі дзецям пра мэты і задачы акцыі. Напярэдадні навагодніх святаў нагадалі аб правілах выкарыстання піратэхнічных вырабаў, ўстаноўкі і ўпрыгажэнні елак. Паказалі на строгую забарону выкарыстання піратэхнікі без дарослых. Нагадалі асноўныя правілы бяспекі падчас правядзення зімовых канікул, а таксама аб небяспецы зімовага лёду.

Хлопцы з цікавасцю пагядзелі фільмы «Піратэхніка» і «Чароўная кніга МНС», з задавальненнем прынялі ўдзел у конкурсах: «прыбірацца ёлку бяспечна!», «Перадназагодняя бліцтаніна», «Раскрыць ёлку», «Навагоднія словы», «Знайдзі пару». Асаблівую святочную атмасферу мерапрыемству надало прысутнасць пажарнага Дзеда Мароза, які прыйшоў не з пустымі рукамі, а з сюрпрызамі, як і бывае звычайна на Новы год.

Работнікі МНС пажадалі дзецям моцнага здароўя і бяспечнага Новага года. Парэкамендавалі ўсталяваць мабільны дадатак «МНС Беларусі: дапамога побач!», А таксама распавялі аб часопісе «Юный спасатель». Удзельнікі акцыі атрымалі салодкія прызы і наглядна-выяўленчую прадукцыю ад выратавальнікаў.

Алесь Прыбярэжны

ДЗЯРЖКАНТРОЛЬ

КАМУНАЛЬНІКІ ПАПАЛІСЯ НА ПРЫПІСКАХ

Шумілінскія камунальшчыкі не саромеліся ў лічбах аб адрамантаваным жыллё, як і іншыя камунальнікі Віцебскай вобласці

Кантралёры называюць трывожныя лічбы: толькі за 2017 год дадзеныя па Віцебскай вобласці аб адрамантаваным жыллё былі завышаныя больш чым на 10 тысяч квадратных метраў! За 2018-ы прыпіскі апынуліся амаль болей, чым у два разы важкімі.

Вострыя куты капрамонту выявіў Дзяржкантроль ў Віцебскай вобласці: рамонтныя тэрміны на канец 2018 году былі парушаныя амаль ва ўсіх рэгіёнах Віцебскай вобласці.

Амаль тры гады таму на заканадаўчым узроўні было ўстаноўлена: адлічэнні грамадзян на капрамонт жылога фонду павінны акумулявацца на спецыяльных рахунках. Але многія райвыканкамы гадамі аддавалі перавагу «не заўважаць» новаўвядзеннаў, расходваючы гэтыя сродкі так, як ім захочацца. Выкарыстоўвалі не па прызначэнні і латалі «вострыя куты» зусім у іншых месцах. Арганізацыі ЖКГ у Браслаўскім, Лёзненскім, Верхнядзвінскім, Глыбоцкім, Міёрскім і Ушацкім раёнах проста карысталіся гэтымі грашыма як беспрацэнтнай пазыкай. Толькі год праз пасля пакладзенага адкрылі спецыяльны рахунак у Віцебскім гарвыканкаме.

У Камітэце дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці канстатуюць: за 4 гады віцебскі ЖРЭТ выкарыстоўваў не па мэтавым прызначэнні больш за 5 мільёнаў рублёў. Адлічэнні грамадзян накіроўваліся на аплату энергарэсурсаў, пагашэнне падаткаў і пені, плацяжоў у Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва, разлікі з заснавальнікам. За тры гады больш за 2 мільёны рублёў патрацілі на ўласныя патрэбы аршанскія камунальнікі. Аналагічным чынам паступалі ў Верхнядзвінску і Мёрах .

У той жа час бягучыя графікі правядзення капітальных рамонтаў за два апошнія гады ня выконваліся або зацягваліся з-за адсутнасці патрэбных сродкаў. Асобныя арганізацыі вырашалі гэтую праблему проста – прыпісвалі ў справаздачах плошчы нібыта адрамантаваных дамоў. Або здавалі першы пускавы комплекс, а рапартавалі аб заканчэнні ўсіх работ. У выніку больш за 200 жылых дамоў сёння апынуліся ў разрадзе «даўгабудаў». Рамонтныя тэрміны на канец мінулага года былі парушаныя амаль ва ўсіх рэгіёнах, а таксама ў абласным цэнтры.

Не саромеліся ў лічбах дубровенскія, Шумілінскага, Бешанковіцкага, Сенненскі, Чашніцкія і Гарадоцкім камунальнікі. У мінулым годзе да іх даддаліся докшыцкія і аршанскія.

sb.by
Пераклад рэдактара

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ЭКАНАМІЧНЫЯ ВЫНІКІ

ВЫЖЫЦЬ НЯГЛЕДЗЯЧЫ НІ НА ШТО

Эканоміка Беларусі жыве паводле Курта Ванегута, які пісаў, што галоўнае дасягненне чалавецтва ў тым, што, нягледзячы на ўсё самазнішчэнне і самаразбуральнасць, яно «жыве і плануе выжыць надалей». І гэта, пэўна, самы вялікі плюс — як чалавецтва ў цэлым, так і беларускай эканомікі ў прыватнасці.

Што ж да эканамічных вынікаў года — яны не вельмі суцяшальныя. Але калі яны былі суцяшальныя?

Перамовы з Масквой

Глабальная спрэчка Лукашэнкі з Пуціным наконт «падатковага манёўру» Расіі — гэта, бадай, самы свежы прыклад таго, што можна назваць правалам у беларускай эканоміцы.

Канешне, можна шмат казаць пра тое, што Расія ў аднаасобным парадку парушыла «правілы гульні». Па-першае, пералічэнне ў беларускі бюджэт экспартных пошлін на нафту (яны знікаюць з увядзеннем «падатковага манёўру»), прадугледжвалася дамовай пра Еўразійскую эканамічную супольнасць. Па-другое, менавіта па настаянні Расіі стварэнне адзінага рынку энергарэсурсаў было перанесенае «да 2025 года». Каб не гэтае патрабаванне, уступленне ў дзеянне міжнароднай дамовы аб фарміраванні агульнага электраэнергетычнага рынку ЕАЭС павінна было адбыцца ў 2019 годзе — то бок амаль зараз. Пра гэта, у прыватнасці, казаў чалец калегіі (міністр) па энергетыцы і інфраструктуры ЕЭК Таір Мансураў у 2015 годзе.

Можна доўга разбірацца, хто каму вінен, — і гэтым, безумоўна, будуць шмат займацца ў наступным годзе. Але сам факт скандалу прадэманстраваў адно — вельмі вялікую эканамічную ўразлівасць «беларускай мадэлі развіцця». Канешне, некалькі сотнямі мільёнаў долараў на год на дарозе не валяюцца, але… Пабачыўшы гэтую істэрыю, Расія зразумела, як для нас важныя гэтыя грошы. І ў яе з'явіўся дадатковы рычаг шантажу беларускага кіраўніцтва…

«Па пяцьсот»

З аднаго боку, банкаўская сістэма працуе даволі добра. Афіцыйная гадавая інфляцыя амаль на 100 працэнтаў укладзецца ў спрагназаваныя паказчыкі. Курсы валют застаюцца больш-менш стабільнымі — нават калі ўзнікае нейкая турбулентнасць на расійскіх рынках. Улады ўстрымліваюцца ад звыклага нам сцэнару дэвальвацыі, хаця, можа, і хацелася б такім чынам «падняць» экспарт прадукцыі.

Але… Хто цягнуў за язык таго ж Румаса казаць, што «сярэдні заробак у верасні дасягне 1000 рублёў і больш зніжацца не будзе»? У выніку верасьнёўскі заробак не вырас, а нават упаў. За кастрычнік Белстат казаў, што намінальны налічаны заробак склаў 999,7 рубля па краіне. Але «намінальны налічаны заробак» — гэта заробак без уліку падаткаў і збораў. Рэальны — ніжэйшы.

Нават калі ўлады дэманстратыўна «нагоняць» тысячу рублёў заробку ў сярэднім у снежні, гэта не будзе лічыцца дасягненнем. Каб мы ў гэта паверылі, такі заробак павінен пратрымацца хаця б паўгода. Ужо былі перыяды, калі ў адным месяцы ён перасягаў запаветныя «пяцьсот», а потым рэзка падаў.

І наўрад ці гэты паказчык будзе дасягнуты ў будучыні. Першы намеснік міністра фінансаў Юрый Селіверстаў, прадстаўляючы ў парламенце праект закона аб рэспубліканскім бюджэце на наступны год, сказаў, што сярэдні заробак бюджэтнікаў у Беларусі прадугледжаны да 810 рублёў.

Ён гэта прадставіў як «рост заробкаў». Але TUT.BY адзначыў, што ў мінулым годзе ўрад таксама агучваў планы, што да канца 2017 года ў бюджэтных арганізацыях будуць зарабляць у сярэднім па 800 рублёў. У выніку ў бюджэтных арганізацыях намінальная налічаная сярэднямесячная зарплата ў 2017 годзе склала 618,7 рубля, у снежні мінулага года — 769,4 рубля. Намінальная. Не рэальная.

Няспраўджаныя спадзяванні

Напрыканцы 2017 года Аляксандр Лукашэнка падпісаў два маштабныя дакументы. Гэта былі дэкрэт №7 аб развіцці прадпрымальніцтва і дэкрэт №8 аб развіцці лічбавай эканомікі. На іх ускладаліся вельмі вялікія спадзяванні, якія пакуль не спраўдзіліся.

Прычым, дэкрэт пра прадпрымальніцтва не спраўдзіўся ў такой ступені, што кіраўнік прадпрымальніцкай арганізацыі «Перспектыва» Анатоль Шумчанка на сустрэчы ў снежні гэтага года заявіў: «Нас мэтанакіравана знішчаюць». І зноў — праблема ў ЕАЭС. Расія не выконвае нормы гэтай арганізацыі — прынамсі, не дае накладных дакументаў. А беларускіх прадпрымальнікаў, якія возяць рэчы з Расіі, прымушаюць такія дакументы мець. Канешне, кантралюючыя органы адмовіліся ад канфіскацыі тавару, але, з-за адсутнасці накладных, пакінулі канфіскацыю ад рэалізаванай выручкі да 50 працэнтаў, кажа Шумчанка. А калі такая накладная не адна?

Акрамя таго, набыла моц пастанова, згодна з якой арандатарам (чытай — камерсантам у любой гандлёвай кропцы) трэба пакрываць, акрамя арэнднай платы і камунальных плацяжоў, яшчэ і незразумелыя «выдаткі на ўтрыманне будынку». Што ў гэтае паняцце ўваходзіць, невядома. У выніку кошт «камуналкі» для прадпрымальнікаў вырас (месцамі, бо кожны вылічвае гэта па-свойму) у 14 разоў, і бізнес-саюзы нават вымушаныя былі звярнуцца з гэтай нагоды ва ўрад і Адміністрацыю прэзідэнта.

Што ж да дэкрэту №8 — Сінявокая думала пра блокчэйн, крыптавалюты, і іншае. Але «крыпта» (як, дарэчы, папярэджвалі многія) сталася «пірамідай», і зараз «майніць біток» (здабываць біткойн), пасля яго падзення на рынках, папросту нявыгадна. За 9 месяцаў 2018 года рэзідэнтамі Парку высокіх тэхналогій сталі каля 200 новых кампаній. Але мы пакуль не бачым іх дзейнасці «ў наяўнасці». Прынамсі, дагэтуль даведку пра заробак у «адно акно» даводзіцца дасылаць поштай (папяровай) ці прыносіць асабіста. З дамовамі і іншымі дакументамі дзяржорганаў — тое ж самае: «Раздрукуйце ў двух экземплярах, падпішыце і прынясіце нам».

Далёка, вельмі далёка нам да лічбавай краіны і галасавання па е-мэйле.

Што спрацавала

А вось што было добра для эканомікі і іміджу краіны — гэта беларускі «бязвіз». Толькі праз Нацыянальны аэрапорт у Мінску без айчыннай візы прайшлі 179 тысяч турыстаў, паведаміў намеснік міністра спорту і турызму Міхаіл Кравец.

Пяцідзённы бязвізавы рэжым для грамадзян 80 краін быў уведзены з 12 лютага 2017 года. З 27 ліпеня 2018 года «бязвіз» быў падоўжаны да 30 дзён.

Больш за ўсё іншаземцаў праз Нацыянальны аэрапорт Мінск па бязвізавым уездзе прыехала за гэты час з Германіі — больш за 28 тысяч, з Польшчы — больш за 16 тысяч, Італіі — больш за 15 тысяч, Вялікабрытаніі і ЗША — прыкладна па 12 тысяч.

Бязвізавым уездам у Гродна і ў беларускую частку Аўгустоўскага канала з кастрычніка 2016 года скарысталіся больш за 134 тысячы турыстаў. Белавежскую пушчу і турысцка-рэкрэацыйную зону «Брэст» са студзеня гэтага года наведалі больш за 15 тысяч чалавек.

Гэта паказвае вялікі беларускі турыстычны патэнцыял. І, адпаведна, — грошы і імідж краіны. Аднак пакуль 30-дзённым «бязвізам» можа карыстацца толькі ў Нацыянальным аэрапорце. Чаму так? Незразумела. Але зразумела, што такія варыянты трэба пашыраць.

У цэлым вынік года такі: беларуская эканоміка не жыве — выжывае. Для таго, каб яна жыла, патрэбныя істотныя змены правілаў гульні. І найперш нават не ў эканоміцы — у палітыцы. Патрэбнае прыняцце нармальных зразумелых законаў пра абарону інвестыцый, пра прыватызацыю, пра нармальную судовую сістэму, якая б абараняла інвестараў і прадпрымальнікаў. Патрэбная самастойная дзейнасць урада і, не пабаюся гэтага слова, сапраўдны падзел уладаў на выканаўчую, заканадаўчую і судовую. І трэба ўрэшце неяк злезці з расійскай «нафтагазавай іглы».

Карацей, патрэбныя сістэмныя перамены. Хворага прастудай выратуюць пігулкі, але мы ўжо ў тым стане, што нам дапаможа толькі хірургічнае ўмяшанне.

Таццяна Лісічэнка
"Новы Час"

БЕЛАРУСЬ – РАСІЯ

«ДА ВАМ САМИМ НЕ ЗАХОЧЕТСЯ ВХОДИТЬ В РОССИЮ»

Несмотря на политические споры между Беларусью и Россией в последние месяцы, обычные люди продолжают ездить в гости друг к другу. Беларусь остается популярным направлением выходного дня для россиян. TUT.BY спросил у туристов из России, которые гуляют в эти дни по Минску, о делах насущных. Нужна ли странам «более глубокая интеграция»? Что они думают о нашей независимости, какие видят отличия между белорусами и россиянами?

«Когда политики говорят про „интегрироваться", вообще не понимаешь, что для них это может значить»

Мария и Максим приехали из Казани с сыновьями. Мария — учитель начальных классов, муж — преподаватель в техникуме. В Беларуси семья «раз десятый», потому что Максим отсюда родом.

— Минск моей молодости, Минск 90-х и даже начала нулевых — совсем разный город, — рассказывает Максим. — На наш взгляд, Минск с каждым годом становится более европейским.

По уровню жизни семья сравнивает столицу Беларуси с Казанью.

— Хотя наши знакомые приезжали сюда из Москвы, потом жаловались, вернувшись, что здесь люди бедные, бизнесу хода не дают, — какой-то другой совершенно взгляд. Не знаем, нам так не кажется.

— Недавно в Беларусь приезжал ваш премьер-министр Дмитрий Медведев. Предложил Беларуси более глубоко интегрироваться. Например, чтобы у стран были единая валюта, единый суд, парламент. Что вы думаете на этот счет?

— Политики когда говорят «интегрироваться», то вообще не понимаешь, что для них это может значить. Так как сейчас — хорошо, — уточняет Мария.

— На наш взгляд, больше, чем сейчас, интегрироваться не нужно, — говорит Максим. — Люди живут рядом, дружат и не мешают друг другу, а вот чтобы прямо одна экономика, одно государство — мне кажется, это лишнее.

Семья считает, что «самая соль» Беларуси в том, что это маленькое отдельное государство.

— Все-таки Россия — это империя и у нее везде имперские амбиции прослеживаются. Москва горит огнем, полыхает, а чуть съедешь в глубинку... Возможно, и у вас есть похожее, но все равно больше чувствуется, что люди относятся по-свойски, по-хозяйски к своей стране…

«Зачем единый президент? В России и так „президент" города, „президент" области, президент страны»

Ирина и Евгений — из Нижнего Новгорода, Ирина — врач, Евгений — строитель. Они ездят в большие выходные в разные российские города и в теплые страны, а теперь вот решили посмотреть Беларусь. Попутно россияне сокрушаются, что в эти дни из Минска почти невозможно добраться в Хатынь: туристов туда организованно отказываются везти.

По их оценкам, уровень жизни минчан соотносим с уровнем жителей Нижнего Новгорода. Цены тоже соотносимые, только в Минске дешевле проезд на общественном транспорте и шоколад.

Что касается политики, тут семья уверена, что «между простыми людьми мосты давно уже наведены».

— Это политики что-то делят, а на наш взгляд, ничего менять не надо.

— Но в Союзном договоре у нас говорится о единой валюте, едином суде...

— Зачем это? У вас свой устав, у нас — свой. Будем добрыми соседями, но не нужно лезть со своим уставом в чужой монастырь.

— И единого президента не надо?

— Зачем? У нас и так президентов хватает: «президент» города, «президент» области, президент страны...

(скарочана)

tut.by

КАНФЕРЭНЦЫЯ

НЯ ТРАПІЦЬ У ПАЛОН «РУССКОГО МИРА»

Канфэрэнцыя «Беларуская дзяржаўнасьць. Гісторыя і сучаснасьць», якая прайшла ў Віцебску 5 студзеня, узьняла пытаньні: станаўленьня беларускай нацыі; утварэньня беларускай дзяржаўнасьці; пэрспэктывах яе захаваньня ва ўмовах расейскага эканамічнага і інфармацыйнага ўплыву.

Канфэрэнцыю арганізавалі прадстаўнікі гарадзкой дэмакратычнай супольнасьці — запрасілі вядомых сталічных навукоўцаў і мясцовых дасьледчыкаў. Актавая заля абласной бібліятэкі была поўнай: слухачы на канфэрэнцыю прыехалі нават з рэгіёнаў.

«Віцебск – гэта Беларусь, а не пляцоўка для стварэньня «саюзаў» з Расеяй»

Размове пра беларускую ідэнтычнасьць і дзяржаўнасьць папярэднічала ўскладаньне кветак да помніка вялікаму князю Альгерду, які неадназова «прыхіляў дзіду сваю да брамы маскоўскае». У часы яго кіраваньня сярэднявечны Віцебск дасягнуў найвышэйшага росквіту, і гэтую постаць гараджане лічаць увасабленьнем моцы і самабытнасьці горада.

Ідэя правесьці канфэрэнцыю, падкрэсьліўшы адметнасьць Віцебску насуперак распаўсюджаным меркаваньням пра тое, што гэта «самы расейскі» з усіх беларускіх гарадоў, зьявілася паўгода таму. Пра гэта распавёў у пачатку імпрэзы яе ініцыятар Хрыстафор Жаляпаў…

Падчас канфэрэнцыі выступоўцы неадназова згадвалі і выказваньне Аляксандра Лукашэнкі пра тое, што «Магілёў — больш расейскі, чым беларускі», бо за гэтымі словамі праглядаецца і ўмоўная паралель зь Віцебскам. Абодва гарады знаходзяцца на памежжы з Расеяй, і абодва ледзьве ня сталі яе часткай неўзабаве пасьля абвяшчэньня БССР — дакладней, ССРБ (Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Беларусь), якое адбылося ў пачатку студзеня 1919 г. у Смаленску.

Ці было гэта праявай свабоднага волевыяўленьня беларускага народу, як пісалі ў савецкіх падручніках, калі стварэньне БССР ініцыявалася «з Крамля»? Якімі былі сапраўдныя мэты расейскіх стваральнікаў «беларускай дзяржаўнасьці», што кіраваліся парадай Уладзіміра Леніна пра стварэньне «буфэрнай рэспублікі» на мяжы с Польшчай? Пра гэта распавяла дасьледчыца Ніна Стужынская, падкрэсьліўшы, што фармулёўка пра «мару беларусаў стацца часткай вялікай сацыялістычнай краіны» выглядае сумнеўным нават для сучасных беларускіх уладаў.

Невыпадкова 100 год БССР гучна не адзначалася на дзяржаўным узроўні, а дазвол на сьвяткаваньне стагодзьдзя БНР улады ўсё-ткі далі, лічыць дасьледчыца. Аднак у сучасных падручніках па гісторыі Беларусі, перапрацаваных у канцы 1990-х, паўтараецца прасавецкая вэрсія выкладаньня падзеяў, канстатавалі слухачы.

Віцебск, Полацак і Ворша — эўрапэйскія гарады, але памяць пра гэта зьнішчылі

З паведамленьнямі пра гісторыю гарадоў Віцебшчыны выступілі гісторыкі Сяргей Тарасаў і Ігар Цішкін, краязнаўцы Міхась Баўтовіч і Ігар Казьмярчак. Яны казалі пра адметнасьці, што сьведчаць пра адрознасьць лёсаў Віцебска, Полацка і Воршы ад расейскіх гарадоў.

Адметнае архітэктурнае аблічча таго ж Віцебска ў большай частцы страчанае, падкрэсьліў Цішкін.

«Віцебск паўставаў як эўрапэйскі горад. Але віцебскім уладам заманулася паставіць тут помнік княгіні Вользе, якая нібыта заснавала горад, — паставіць насуперак гістарычным фактам. Кіраўнікі гораду ня дбаюць пра аднаўленьне архітэктуры, страчанай ня толькі падчас апошняй вайны, але й зьнішчанай сьвядома ў паваенны час. Затое ў нас ёсьць помнік Пушкіну і «залатой рыбцы». Нібыта ў культурнай палітыцы ўлады ўвасабляюць колішняе выслоўе Хрушчова — «чым хутчэй мы загаворым па-расейску, тым хутчэй збудуем камунізм», — кажа гісторык.

Пра расейскі інфармацыйны ўплыў, у якім патанае Віцебск, дый іншыя беларускія гарады, разважаў мясцовы журналіст Зьміцер Казакевіч. Зь яговых назіраньняў, гэта ўплыў перадусім тэлевізійны — як расейскіх тэлеканалаў, так і мясцовых, што ствараюць пераважна расейскамоўны кантэнт. Супрацьпаставіць гэтаму практычна няма чаго: у Віцебску няма ніводнай беларускай клясы, тым болей — школы, зазначыў пачэсны сябра абласной рады ТБМ Есіф Навумчык.

Рыхтавацца да нішчымніцы, але пашыраць беларушчыну

Паводле палітоляга Андрэя Ляховіча, які разважаў пра пэрспэктывы адносінаў з Расеяй, Лукашэнка наўрад ці пагодзіцца ахвяраваць незалежнасьцю Беларусі дзеля эканамічнай расейскай падтрымкі. Бо гэта пагражае ягонай асабістай бясьпецы праз страту пазыцыі кіраўніка дзяржавы. Алеў такім выпадку Расея можа пазбавіць Беларусь нафтавых датацый, а гэта пацягне за сабой эканамічны спад і зьбяднененьне насельніцтва.

Аднак, незалежна ад далейшай хады падзеяў, беларусам варта дбаць пра захаваньне нацыянальнай ідэнтычнасьці. Асабліва тут, у памежных рэгіёнах, дзе ўплыў «рускага сьвету» найбольш адчувальны. Таму ўдзельнікі канфэрэнцыі выклалі тэзы, якія варта ўключыць у рэзалюцыю да накіраваць яе ўладам пасьля канчатковай дапрацоўкі. Сярод патрабаваньняў віцяблянаў — абмежаваньне прапагандысцкіх перадач расейскіх тэлеканалаў, стварэньне беларускамоўных клясаў, забарона дзейнасьці шэрагу грамадзкіх аб'яднаньняў і інтэрнэт-паблікаў прарасейскага накірунку.

Але самае істотнае, пагадзіліся ўдзельнікі канфэрэнцыі, — гэта пашырэньне беларушчыны на ўласным прыкладзе: ня быць абыякавымі да праяваў чужога гвалтоўнага ўплыву, паведамляць пра кожны выпадак антыбеларускай агрэсыі ў адпаведныя ворганы і ў СМІ, і самім «лезьці ў скрыню», зважаючы на прапагандысцкі магчымасьці тэлевізіі.

БС
"Радыё Свабода"

КОНФЛИКТ

СТАНЕТ ЛИ ЛУКАШЕНКО ДРАЗНИТЬ ИМПЕРИЮ?

В дни новогоднего информационного безрыбья российские СМИ охотно обсасывают тему возможной инкорпорации Беларуси. Тема вдруг стала топовой после «ультиматума Медведева» от 13 декабря и двух последующих бесплодных встреч Владимира Путина с Александром Лукашенко, перед которым поставили ребром вопрос «продвинутой» интеграции (иначе субсидии будут стремиться к нулю).

В заявлениях московских комментаторов много обидного, цепляющего, трактовки часто однобокие, факты искажаются. Однако эмоциональный белорусский лидер стоически молчит. Белорусская государственная пресса, как обычно, зеркалит его позицию.

В России прикидывают, по зубам ли Беларусь

Вообще-то Лукашенко обнажил подоплеку предложений премьера РФ Дмитрия Медведева на следующий же день, 14 декабря, расшифровав побуждение к союзному строительству по полной программе, в соответствии с договором 1999 года, как призыв разрушить страну и вступить в Россию.

Но потом белорусский президент приглушил звук, а по итогам переговоров, прошедших в Кремле 29 декабря, и вовсе не проронил ни слова.

Между тем показательно, в каком ключе обсуждается острейший с точки зрения белорусской независимости вопрос в СМИ восточных соседей. Тамошние комментаторы рассуждают, например, самый ли это удобный для Путина способ продлить свою власть после 2024 года (может, проще переделать конституцию?). Или — удастся ли России переварить такой кусок, найдутся ли деньги на «еще один Крым».

Мыслью, что лишать соседей государственности в принципе не комильфо, никто особо не грузится. Зато звучит такое соображение: а кто там будет так уж цепляться за суверенитет, если практически все по-русски говорят? Типичная для московского взгляда на «ближнее зарубежье» ошибка: русскоязычные — значит принадлежат к «русскому миру» (и, конечно, жаждут воссоединиться).

Белорусского президента троллят и гнобят

Много обидного восточные соседи пишут, говорят в эфире и лично о Лукашенко. Обвиняют в иждивенчестве, нахлебничестве, двуличии. После совещания, которое он провел 24 декабря, российские СМИ выстрелили заголовками в духе «Лукашенко отказался называть Россию братской».

То есть с точностью до наоборот. Ведь руководитель Беларуси тогда заметил, что вынужден менять лексику: «Я уже не говорю „братским государством", потому что, как меня информируют, в России это не воспринимается. Якобы пришли новые люди, которым это понятие неприемлемо. Что же, будем партнерами».

На сайте «Московского комсомольца» 29 декабря вышла публикация под заголовком «Подавленный Лукашенко сдался Путину: общая власть России и Белоруссии». Заголовок явно высосан из пальца, из текста никак не следует, что белорусский руководитель сдался. Но это характерная для российских СМИ подача темы.

Вдобавок последние дни декабря ознаменовались вбросами через телеграм-каналы, социальные сети в духе: «батька» перед Новым годом выступит с отречением от власти.

Конечно, никакого «я устал, я ухожу» не прозвучало. Но иные белорусские патриоты были разочарованы тем, сколь невнятным, беззубым оказалось новогоднее обращение официального лидера: а где про готовность идти в землянки ради независимости и все такое?

Московские же СМИ и в этом спиче усмотрели тайные антироссийские смыслы: мол, «батька» ничего не сказал о более тесной интеграции…

Сжигать мосты Лукашенко не рискнет

По мнению же Валерия Карбалевича, эксперта аналитического центра «Стратегия» (Минск), белорусские власти пока в принципе «не определились, что делать» в контексте «ультиматума Медведева».

«Лукашенко чего-то ждет. Возможно, некие двери остались открытыми», — отметил аналитик в комментарии для Naviny.by.

Публичный скандал белорусское руководство если и надумает устроить, то он будет дозированным, умеренным, предполагает собеседник: «Сжигать мосты Лукашенко не станет».

Кроме компенсации за налоговый маневр в нефтяной сфере, вокруг чего сейчас идет главный торг, от Москвы зависит еще очень многое — и цена на газ, и кредиты, и условия доступа белорусской продукции на российский рынок. Минску есть что терять, напомнил Карбалевич.

Он не думает, что даже в ситуации затяжного конфликта с Москвой власти дадут больше свободы негосударственным СМИ. Скорее, вероятно продолжение точечных репрессий, в частности против спутникового телеканала «Белсат», прогнозирует аналитик.

Добавлю: возможно, наверху цинично полагают, что независимые медиа так или иначе будут принципиально стоять на позициях защиты суверенитета. А дай этим журналюгам свободнее дышать — греха не оберешься.

У всех авторитарных режимов — экзистенциальный страх перед неподконтрольной прессой, а теперь вот — перед интернетом. Белорусские начальники не успевают, бедолаги, переписывать закон о СМИ в тщетных надеждах обуздать Сеть…

Да, еще есть время лавировать и есть шанс что-то выцарапать у Москвы. Более двух десятилетий такая тактика по большому счету приносила Минску успех. Но, как говорят белорусы, «да пары збан ваду носіць». В какой-то момент может оказаться, что в надежде сохранить все как было — все бездарно проиграно.

Александр Класковский
"Белапан"

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 16.1.2019 у 19.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.